

עין משפט ונר מצוה

לג א טוש"ע י"ד סי' סא
סעיף כ':
לד ב מ"י פי"ט מהל' כבודים הל' י טוש"ע
שם סעיף כח:
לה ג ד מ"י שם הל' ט טוש"ע שם סעיף כד:
לו ה ו מ"י שם הל' ח טוש"ע שם סעיף ט:
לז ז מ"י שם הל' יד טוש"ע שם סעיף ה:
לח ח מ"י שם הל' כב טוש"ע שם סעיף יב:

»

תורה אור השלם

1. וְהָיָה יְהוָה מְשַׁפֵּט הַכּוֹכָבִים מֵאֵת הַיָּם מֵאֵת זִבְחֵי הַזֹּבֵחַ אִם שׁוּר אִם שָׁה וְנָתַן לַפֶּה הַזֶּה וְהַלְוִיִּים וְהַשִּׁבְיָה:

דברים יח ג
2. וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל אֶהֱרֹן וְאֵנִי הִנֵּה נֹתְנִי לָךְ אֶת מִשְׁמַרְתִּי תַרְמוּמֹתַי לְכָל קֹדֶשׁ בְּבֵי יִשְׂרָאֵל לָךְ נֹתְנִים לַמִּשְׁחָה וּלְבָנֶיךָ לְחֹק עוֹלָם:

במדבר יח ח
3. הַמִּקְרִיב אֶת דָּם מִבְּנֵי אֶהֱרֹן לֹא תִהְיֶה שׁוֹק הַקֹּמֵץ לַקֹּמֶה:

ויקרא ז לג

קלב:

כשהוא אומר מאת זובחי הזבח, דמיירי בטבח ולא קאי אלעם דנמעט טבח כהן מדלף כתיב מאת העם זובחי הזבח וכתיב מאת זובחי ימירה הפסיק הענין דלכל שהוא טבח קאמר ואפילו כהן הואיל ושמיט צהמת ישראל אצל אס היתה שלו אפילו למכור רחמנא פטריה אלא דמדרבנן גזרו כשהוא טבח ליתן מתנות כהונה אפילו הצהמה שלו שלא ירגילו טבחי ישראל לשתף כהנים עמהם ליפטר מן המתנות ועד ג' שצמות דאיכא למימר דדידיה שמיט לא גזרו רבנן ואוקמוהו על דין מורה ומכאן ואילך גזרו וכי קבע מסכתא מיד מוכח דלאו לדדיה שמיט ולכן גזרו לאלתר כדמוכח בסמוך ולא כפי' הקונטרס דפירש דחייב מה"ט בשוחט למכור דא"כ שנים או שלשה שצמות אלאי פטור אטו שלשה שצמות כתיבי בפרא ועוד אי מן התורה א"ל שאלה היה יודע ר' טבלא דבר זה אלא ודאי תקנת חכמים היא כדפירשנו ור' טבלא לא הוה שמיע ליה הך תקנתא עד דלמך ליה ר"י: **בא"ל**ן אויבא שבליים. ממש דמתנות ילפינן נתינה נתינה מתרומה צ' ראשית הגז (לקמן דף קלו.): **אין** נאבאין אלא צאי ואלא בחדלא. ור"ת דבפ' כל המדיר (נזמים דף 5:) אמרי' ובכולן רשאין הכהנים לשנות באכילה לאוכלן כליוין שלוקין מצושלין ואמר בגמרא^[פ] טעמא משום דכתיב צהו למשרה פירוש לגדולה כדרך שהמלכים אוכלין ונראה דודאי כמו שטוב לו ונהנה יותר מצי אכיל להו אצל אדם שטוב לו עלי כשלוך ומצושל יאכל עלי שהוא דרך גדולה יותר: **ולא**ן מיצתא היא דתניא בו'. הוה מצי למימר מדאמרין צריש פירקין^[פ] המחזיקין צמורת ה' יש להם מנת משמע מחזיק אפילו שאין צקין^[פ]: קבלות

עשה ציצית ואינו עושה מכין אותו עד שתצא נפשוו אלא דקנסין להו בלא אתרייתא כי הא דרבא קנים אטמא רב נחמן בר יצחק^[פ] קנים גלימא ואמר רב חסדא ה"זרוע לאחד וקבה לאחד לחיים לשנים איני והא כי אתא רב יצחק בר יוסף אמר במערבא פלגינן להו יגרמא גרמא התם בדתורא^[פ] אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן אסור לאכול מבהמה שלא הורמה מתנותיה^[פ] אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן כל האוכל מבהמה שלא הורמה מתנותיה כאילו אוכל טבאים^[פ] ולית הלכתא כוותיה אמר רב חסדא מתנות כהונה אין נאכלות אלא ה"צלי ואין נאכלות אלא בחדלל מאי טעמא אמר קרא^[פ] למשחה^[פ] לגדולה כדרך שהמלכים אוכלים ואמר רב חסדא עשרים וארבע מתנות כהונה כל כהן שאינו בקי בהן אין נותנין לו מתנה ולאו מילתא היא^[פ] דתניא רש"א כל כהן שאינו מודה בעבודה אין לו חלק בכהונה שנאמר^[פ] המקריב את דם השלמים ואת החלב מבני אהרן לו תהיה שוק הימין למנה אין לי אלא זה בלבד מנין לרבות חמש עשרה עבודות כגון^[פ] היציקות והבלילות והפתיתות והמליחות תנופות והגשות [והקמיצות] הקטרות [והמציות] [והמליקות] וקבלות

היה מחלק האזר לשנים עדיין יש צכל חלק וחלק שיעור נתינה מעליא אצל צצהמה דקה אס היה מחלק האזר לשנים לא היה צכל חלק נתינה מעלייתא ורחמנא אמר (דברים יח) ונתן לכהן נתינה יפה: **למשחה**. צמתנות כהונה כתיב צויקח קרח לך נתמים למשחה כל מתנות שנתתי לך צכהונתך נתתי לך לגדולה כדמתרגמינן^[פ] לרצותא: **עשרים וארבע**. לקמן צפירקין (קלג:) חשיב להו: **שאינו צקי צהן**. היאך דין מתנה היאך נאכלין צגדולה: **שאינו מודה צעבודה**. שאמר צלצו דברי הצל הן ולא צוה המקום להקריב לו קרבנות אלא משה צדה מלצו: **אין לו חלק צכהונה**. אין לו חלק צקדשים: **המקריב**. היא הולכה: **היציקוס והצלינות**. שותן שמן צצמנה וצוללה וחחר ונותן עליה שמן לקיים צה מצות יציקה ויצק עליה שמן [ויקרא צ] כדאמרין צאלו מנחות^[פ] דכולן צריכות שלשה מתנות שמן: **הפסיתוס**. מנחת מצבת ומרצשת ומנחת מאפה תנור שהיו נקמאות לאחר אפיה פותמן ומחזירן לסולתן וקומץ^[פ] דכתיב [שס] פתות אותה פתים וגו': **המליחות**. צמלח תמלח (ויקרא צ:) **הטנופות**. מוליך ומציא. ולא כל המנחות טעונות תנופה והגשה והתם [מנחות ס. ואילך] מפרש להו יש טעונות תנופה ולא הגשה הגשה ולא תנופה לא תנופה ולא הגשה. ומה היא הגשה מגישה כשהיא צכלי קודם קמיאה ומגישה לקרן מערבית דרומית כנגד חודה של קרן צמנחות (פא.) וצקוטה (יד.): והמליקוס גרסיןן ולא גרסיןן והקריצות. דהא איהו חשיבא צרישא וצהדיא פרט צה קרא (ויקרא יי) המקריב את צבח השלמים והיא הולכה:

הזרוע והלחיים פרק עשירי חולין

אמר רב אושעיא. הכא צמאי עסקיןן דקתני מתניתין דפוטרינן את כולן צצא אותו צכור ליד כהן ונפל צו מוס קצוע: **וליתני כהן ועוצד כוכבים כו'**. דהא לא איקרו עם ומאי אירא דקתני השוחט: **ואם אומרם**. מתניתין דקתני השוחט אתא לאשמועינן צבעלמא היכא דקשמיט צהמת ישראל הדין עם הטבח דינו של כהן לתצוב מתנותיו מן הטבח והכא כיון שהצהמה של כהן ועוצד כוכבים הוא פטור הטבח מן המתנות והא לא מצינן למילף מכהן ועוצד כוכבים לחוד: **ולא מאת הכהנים**. קס"ד^[פ] דכהנים לא איקרו עם: **כשהוא אומר מאת זובחי הזבח**. כלומר^[פ] מי שהוא ואפילו כהן להציא כהן שנעשה טבח למכור אצל הצהמה שהוא שוחט לצרכו פטור: **והוא דחיקא ליה מילתא**. דחוק ועני היה: **דמגו דפטורס להו ממסגתא**. מזרוע לחיים וקבה כדאמרין צמתני' המשחתך עמהם פטור מן המתנות: **חייבים**. להאי ישראל שנשחתך עם אותו כהן: **ויל אפיין**. הוצא אותם מתחת ידיך ותתנם לכהן: **מפיקנא לך כו'**. כלומר כל ראותיו וסייעותיו אמנה לו: **מאונך**. מאוזן: **ססים ושלש שצתוס פטור מן המסנות**. לתתם לכהן אחר משום דלכתי לא קציע ואיןן יודעין עדיין שהוא טבח אצל מכאן ואילך חייצ הואיל דקציע: **לעציד ליה מר הכי דדרכי אחא**. ותפטרנו משמים ושלש שצתות: **א"ל הני מילי**. דקא"ר אחא חוקני דרוס דשמים ושלש שצתות פטור: **היכא דלא קציע מססתא**. חנות: **אצל הכא**. האי טבח כהן צכר קציע חנותו וגלי אלעתיה דקציע: **דלא מפריש מסנתא**. לכהן אחר: **הא עשרין וסרסין שנין**. כלומר צכר עצרו כ"צ שנה: **למאי הלכנא**. קאמר הא עשרין ותרתינן שנין: **אילימא**. דמאחר שעמדו צשמתא כ"צ שנה תו לא משמתין להו: **והסניא צד"א**.^[פ] דתו לא משמתין להו: **צמלות ל"ס**. דלית ציה מיתה או כרת דקס ליה צדרכה מינייה: **כגון אומרים לו עשה סוכה עשה לולב**. שאין צהן חסרון כיס כולי האי: **אלא**. הא קמ"ל רבה מאחר שעמדו צשמתייהו כ"צ שנה קנסיןן להו צלא התראה אצל קודם לכן לא: **קנים אטמא**. כל היקר היה גחלי^[פ] ממי שלא היה רוצה לתת המתנות לכהן והיה נותנה לכהן: **ואמר רב חסדא**. מתנות כהונה כך היא נחלקת זרוע היה נותן ישראל לכהן אחד וקבה לכהן אחד ולחיים לשני כהנים: **גרמא גרמא**. כל ועס ועס^[פ] היה מחלק לשנים: **הסם צדסורא**. צשור הגדול שאצרייו גדולים ציותר דאפילו

היה מחלק האזר לשנים עדיין יש צכל חלק וחלק שיעור נתינה מעליא אצל צצהמה דקה אס היה מחלק האזר לשנים לא היה צכל חלק נתינה מעלייתא ורחמנא אמר (דברים יח) ונתן לכהן נתינה יפה: **למשחה**. צמתנות כהונה כתיב צויקח קרח לך נתמים למשחה כל מתנות שנתתי לך צכהונתך נתתי לך לגדולה כדמתרגמינן^[פ] לרצותא: **עשרים וארבע**. לקמן צפירקין (קלג:) חשיב להו: **שאינו צקי צהן**. היאך דין מתנה היאך נאכלין צגדולה: **שאינו מודה צעבודה**. שאמר צלצו דברי הצל הן ולא צוה המקום להקריב לו קרבנות אלא משה צדה מלצו: **אין לו חלק צכהונה**. אין לו חלק צקדשים: **המקריב**. היא הולכה: **היציקוס והצלינות**. שותן שמן צצמנה וצוללה וחחר ונותן עליה שמן לקיים צה מצות יציקה ויצק עליה שמן [ויקרא צ] כדאמרין צאלו מנחות^[פ] דכולן צריכות שלשה מתנות שמן: **הפסיתוס**. מנחת מצבת ומרצשת ומנחת מאפה תנור שהיו נקמאות לאחר אפיה פותמן ומחזירן לסולתן וקומץ^[פ] דכתיב [שס] פתות אותה פתים וגו': **המליחות**. צמלח תמלח (ויקרא צ:) **הטנופות**. מוליך ומציא. ולא כל המנחות טעונות תנופה והגשה והתם [מנחות ס. ואילך] מפרש להו יש טעונות תנופה ולא הגשה הגשה ולא תנופה לא תנופה ולא הגשה. ומה היא הגשה מגישה כשהיא צכלי קודם קמיאה ומגישה לקרן מערבית דרומית כנגד חודה של קרן צמנחות (פא.) וצקוטה (יד.): והמליקוס גרסיןן ולא גרסיןן והקריצות. דהא איהו חשיבא צרישא וצהדיא פרט צה קרא (ויקרא יי) המקריב את צבח השלמים והיא הולכה:

היה מחלק האזר לשנים עדיין יש צכל חלק וחלק שיעור נתינה מעליא אצל צצהמה דקה אס היה מחלק האזר לשנים לא היה צכל חלק נתינה מעלייתא ורחמנא אמר (דברים יח) ונתן לכהן נתינה יפה: **למשחה**. צמתנות כהונה כתיב צויקח קרח לך נתמים למשחה כל מתנות שנתתי לך צכהונתך נתתי לך לגדולה כדמתרגמינן^[פ] לרצותא: **עשרים וארבע**. לקמן צפירקין (קלג:) חשיב להו: **שאינו צקי צהן**. היאך דין מתנה היאך נאכלין צגדולה: **שאינו מודה צעבודה**. שאמר צלצו דברי הצל הן ולא צוה המקום להקריב לו קרבנות אלא משה צדה מלצו: **אין לו חלק צכהונה**. אין לו חלק צקדשים: **המקריב**. היא הולכה: **היציקוס והצלינות**. שותן שמן צצמנה וצוללה וחחר ונותן עליה שמן לקיים צה מצות יציקה ויצק עליה שמן [ויקרא צ] כדאמרין צאלו מנחות^[פ] דכולן צריכות שלשה מתנות שמן: **הפסיתוס**. מנחת מצבת ומרצשת ומנחת מאפה תנור שהיו נקמאות לאחר אפיה פותמן ומחזירן לסולתן וקומץ^[פ] דכתיב [שס] פתות אותה פתים וגו': **המליחות**. צמלח תמלח (ויקרא צ:) **הטנופות**. מוליך ומציא. ולא כל המנחות טעונות תנופה והגשה והתם [מנחות ס. ואילך] מפרש להו יש טעונות תנופה ולא הגשה הגשה ולא תנופה לא תנופה ולא הגשה. ומה היא הגשה מגישה כשהיא צכלי קודם קמיאה ומגישה לקרן מערבית דרומית כנגד חודה של קרן צמנחות (פא.) וצקוטה (יד.): והמליקוס גרסיןן ולא גרסיןן והקריצות. דהא איהו חשיבא צרישא וצהדיא פרט צה קרא (ויקרא יי) המקריב את צבח השלמים והיא הולכה:

»

מסורת הש"ס

א) [לקמן קלו.], ב) [ועי' מוס' שבת ס': ד"ה השחא ומוס' מדה לו: ד"ה ארבעים], ג) [כתובות פו., ד) [ועי' מוס' לקמן קלו: ד"ה כרי אלעלין], ה) [מגילה כח. [ע"ש], ו) [צ"ל ואמר], ו) [סוטה טו. ונחסי כח. זא.], ח) [מנחות יח: ע"ש [מוספתא דמאי פ"ב ה"ז], ט) [מוספתא דמאי פ"ב ה"ז] ועי' צמס' מנחות יח: [נרש"ש מ"ז], י) [בס"א: כל, ג) [ועי' פירש"י צכתות], מ) [בס"א: לוקח, ו] [צ"ל לרבו], ס) [מנחות עד:], ט) [שם שם:], פ) [שם זא.], צ) [דף קל:], ק) [ועי' מוס' מנחות יח: ד"ה מודה צעבות],

»

גליון הש"ס

גמ' ולית הלכתא כוותיה. עי' לעיל דף לו ע"ב מוס' ד"ה שלא דף ודף קלא ע"א ד"ה הי"ב ודף קלד ע"ב ד"ה דלשמי:

»

הגהות הב"ח

א) גמ' אמר ר"י בן נוי וכל זקי דרוס:

»

הגהות מהר"ב

רנשבורג

א) גמ' אמר ר' חסדא האי כהנא דלא מפרש מתנתא. ר"צ מ"י פיו מהל' פ"ח הל' יד אות י':

»

מוסף רש"י

הדין עם הטבח. דינו של כהן לתצוב מן הטבח המתנות ואע"פ שאין הצהמה של טבח אלא משל אחרים (ועי' קלב.). במה דברים אמורים. דלוקה ארבעים (כתובות י9.) דארבעים ותו לא (ועי' קי.) במצות לא תעשה. שכבר נעשית העצירה (שם.) אבל במצות עשה. שלפניו ואינו רוצה לקיימה (שם.) מכין אותו עד שתצא נפשו. קודם שעצר על העשה ויש צידו לקיים (כתובות י9.) חמש עשרה עבודות. נשואת כפים דכפטים ונחמן חדא חשיב ליה (מנחות יח.).